

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Matyášové a soudců JUDr. Ludmily Valentové a JUDr. Jakuba Camrdy v právní věci žalobce: **Technické muzeum v Brně**, se sídlem Purkyňova 105, Brno, zast. JUDr. Jiřinou Surynkovou, advokátkou se sídlem Rašínova 2, Brno, proti žalovanému: **Ministerstvo životního prostředí,** se sídlem Vršovická 65, Praha 10, , v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 30. 3. 2010, č. j. 5 Ca 115/2007 - 30,

takto:

I. Kasační stížnost se zamítá.

II. Žalovanému se náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznává.

Odůvodnění:

Kasační stížností se žalobce (dále „stěžovatel“) domáhá zrušení výše označeného rozsudku Městského soudu v Praze (dále „městský soud“), kterým byla zamítnuta žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 15. 2. 2007, č. j. 560/69/2007, tímto bylo zamítnuto odvolání proti rozhodnutí o pokutě, která byla žalobci uložena Českou inspekcí životního prostředí podle § 13 odst. 4 zákona č. 86/2002 Sb., o ochraně ovzduší a o změně některých dalších zákonů (dále „zákon o ochraně ovzduší“). Pokuta byla uložena za to, že žalobce nepředal do 15. 2. 2006 souhrnnou provozní evidenci za kalendářní rok 2005 u provozovaného stacionárního zdroje: „Sterilizační jednotka Holzova 4, Brno“.

V kasační stížnosti stěžovatel namítá, že městský soud nesprávně posoudil právní otázku stran zákonem uložené povinnosti provozovateli zdroje znečištění. Shodně jako v žalobě konstatuje, že dne 17. 5. 2005 nebyla provedena kolaudace „Sterilizační jednotky

– Holzova 4“, a to z důvodu, že nebylo možné zdokladovat provedení měření zplodin. Správním orgánem bylo stěžovateli nařízeno, že musí realizovat zkušební provoz, při kterém bude toto měření možno provést. Zkušební provoz byl v roce 2005 proveden s tím, že došlo celkem k 16 sterilizacím. Teprve na základě tohoto zkušebního provozu měl být povolen trvalý provoz tohoto zdroje znečištění. V podmínkách realizace zkušebního provozu nebyla žádná povinnost k zpracování provozní evidence stěžovateli uložena. Stěžovatel tvrdí, že teprve na základě tohoto zkušebního provozu lze povolit a zajistit provoz jako takový; teprve povolením příslušného správního orgánu došlo ke vzniku oprávnění stěžovatele provozovat předmětnou sterilizační jednotku a následně mu vznikla povinnost dle zákona o ochraně ovzduší. Městský soud, jakož i správní orgán, však vztáhl povinnost stanovenou zákonem jak k trvalému tak i zkušebnímu provozu. Stěžovatel s ohledem na uvedené navrhuje, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek městského soudu zrušil pro nezákonnost a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Žalovaný konstatuje, že stěžovatel neuvádí žádné jiné námitky než ty, které uplatnil v odvolání; s nimi se žalovaný náležitě vypořádal a odkazuje na odůvodnění svého rozhodnutí i na vyjádření k žalobě. Navrhuje, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl.

Nejvyšší správní soud přezkoumal kasační stížností napadený rozsudek městského soudu v rozsahu a z důvodů uplatněných stěžovatelem (§ 109 odst. 2, resp. 3 s. ř. s.).

Kasační stížnost není důvodná.

V projednávané věci není sporu o stavu skutkovém. Stěžovatel nezpochybňuje, že v roce 2005 provozoval velký zdroj znečištění, tedy to, že jeho fungováním docházelo ke znečištění ovzduší. Sporným však činí skutečnost, že se jednalo nikoli o trvalý provoz, ale o provoz zkušební; dle jeho názoru je zákonem stanovená povinnost vést a předkládat provozní evidenci vázána pouze na režim trvalého provozu.

Ze správního spisu vyplynulo, že dne 22. 7. 2005 vydal Krajský úřad Jihomoravského kraje, odbor životného prostředí stěžovateli povolení k uvedení stacionárního zdroje znečištění do zkušebního provozu. Dne 18. 5. 2006 předložil stěžovatel souhrnnou provozní evidenci zdrojů za rok 2005; stěžovatel tedy nedodržel zákonem stanovený termín pro předložení souhrnné evidence, tj. k 15. 2. následujícího roku. Porušil tak ust. § 13 odst. 4 zákona o ochraně ovzduší (ve znění účinném v době uložení sankce), podle kterého provozovatel zvláště velkého a velkého stacionárního zdroje je povinen zpracovat z údajů provozní evidence souhrnnou provozní evidenci u každého provozovaného stacionárního zdroje za kalendářní rok a předat ji inspekci do 15. února následujícího roku. Za toto porušení mu byla uložena podle ust. § 40 odst. 7 písm. e) zákona o ochraně ovzduší pokuta, a to při samé dolní hranici ve výši 15 000 Kč (dle cit. ustanovení lze uložit pokutu od 10 000 do 10 000 000).

Zásadní pro posouzení věci je otázka, zda zařízení předmětné sterilizační jednotky, které bylo v roce 2005 provozováno v režimu zkušebního provozu, bylo možno pro účely zákona o ochraně ovzduší považovat za zdroj znečišťování ovzduší či nikoli.

Dovozuje-li stěžovatel z dikce zákona, že teprve a pouze v režimu trvalého provozu, jakkoli ke znečištění ovzduší dochází již v průběhu zkušebního provozu, lze na něj vztahovat zákonem stanovenou povinnost – předložit v termínu do 15. 2. 2006 souhrnnou evidenci, je jeho interpretace právní normy nesprávná. Z výše uvedeného naopak vyplývá, že každé technologické zařízení, s jehož „jakýmkoli" provozem jsou nebo mohou být spojeny emise látek znečišťujících ovzduší, je zdrojem jeho znečišťování, a proto podléhá působnosti zákona o ochraně ovzduší.

Aplikace a interpretace práva není toliko formální proces, nýbrž v sobě zahrnuje hodnotící postupy v souvislosti se společenským řádem, především v souvislosti se systémem právem chráněných hodnot. V daném případě je takovou chráněnou hodnotou životní prostředí, resp. ochrana ovzduší.

Za znečišťování ovzduší je nutno obecně považovat přímé nebo nepřímé vypouštění látek nebo energie člověkem do ovzduší způsobující nepříznivé účinky takové povahy, že může ohrozit lidské zdraví, poškodit živé zdroje a ekosystémy a hmotný majetek a bránit využívání veřejných zařízení nebo jinému oprávněnému využití prostředí nebo ho narušit.

Právní věda při popisu jednotlivých metod interpretace práva zjevně vychází ze základních představ o fungování práva v současné společnosti. Právní normy jsou vyjádřeny prostřednictvím normativních textů, které jsou výsledkem činnosti k tomu určených orgánů tvoří provázaný systém, v němž vznikají různé vztahy. Proto se na prvním místě zdůrazňuje výklad jazykový (gramatický), kterým se zjišťuje význam jednotlivých výrazů použitých v normativním textu, jejich kontext, apod. Dále se klade důraz na metody logického výkladu, které se opírají o poznatky formální logiky; v neposlední řadě se jedná o výklad systematický, teleologický a historický.

Společným výchozím pojmem posledně jmenovaných výkladů, k nimž soud nemohl ani v daném případě nepřihlédnout, jsou okolnosti (occasio legis), provázející vznik předpisu, z nichž se usuzuje na účel, smysl (ratio legis) právní úpravy. Hlavním smyslem a účelem zákona o ochraně ovzduší, do něhož byly transponovány požadavky komunitárního práva, je ochrana ovzduší jako hlavní složky životního prostředí. Zákon tedy určitým způsobem reguluje vnášení znečišťujících látek do vnějšího ovzduší s cílem stanovit práva a povinnosti osob při nakládání s takovými látkami (§ 1 odst. 1 zákona). Stanoví přitom práva a povinnosti osob a působnost správních úřadů při ochraně vnějšího ovzduší před vnášením znečišťujících látek lidskou činností, jakož i podmínky pro další snižování množství vypouštěných znečišťujících látek působících nepříznivým účinkem na život a zdraví lidí a zvířat, na životní prostředí nebo na hmotný majetek.

Zákon o ochraně ovzduší v § 2 písm. b) a c) stanoví, že znečišťováním ovzduší je vnášení jedné nebo více znečišťujících látek do ovzduší v důsledku lidské činnosti vyjádřené v jednotkách hmotnosti za jednotku času; znečišťující látkou je přitom jakákoliv látka vnesená do vnějšího ovzduší nebo v něm druhotně vznikající, která má přímo a nebo může mít po fyzikální nebo chemické přeměně nebo po spolupůsobení s jinou látkou škodlivý vliv na život a zdraví lidí a zvířat, na životní prostředí, na klimatický systém Země nebo na hmotný majetek. Z uvedeného je zřejmé, že stěžovatel ovzduší znečišťoval;

je přitom zcela nepodstatné, zda tak tomu bylo v důsledku provozu trvalého nebo v režimu zkušebního provozu. Je zcela nepochybné, že k úniku škodlivých látek do ovzduší dochází při „jakémkoli“ režimu provozu, není podstatné z tohoto hlediska ani to, zda a kdy byla předmětná jednotka zkolaudována.

Stacionární zdroj znečišťování ovzduší je zařízení spalovacího nebo jiného technologického procesu, které znečišťuje nebo může znečišťovat ovzduší, dále šachta, lom a jiná plocha s možností zapaření, hoření nebo úletu znečišťujících látek, jakož i plocha, na které jsou prováděny práce nebo činnosti, které způsobují nebo mohou způsobovat znečišťování ovzduší, dále sklad a skládka paliv, surovin, produktů, odpadů a další obdobné zařízení nebo činnost (§ 4 odst. 3 zákona). Zákon o ochraně ovzduší dělí stacionární zdroje jednak podle míry svého vlivu na kvalitu ovzduší (na zvláště velké, velké, střední a.malé) a dále podle technického a technologického uspořádání (na zařízení spalovacích technologických procesů, ve kterých se oxidují paliva za účelem využití uvolněného tepla, spalovny odpadů a zařízení schválená podle § 17 odst. 2 písm. c) pro spoluspalování odpadu a na ostatní stacionární zdroje). Ani z výše uvedeného nelze nalézt oporu pro interpretaci stěžovatele, dovozuje-li, že v případě zkušebního provozu se na něho nevztahuje povinnost stanovená zákonem o ochraně ovzduší, resp. že by se v případě zkušebního provozu nejednalo o stacionární zdroj znečištění.

Podle ust. § 2 písm. h) zákona je provozovatelem zdroje znečišťování ovzduší každá právnická osoba nebo fyzická osoba, která zdroj znečišťování ovzduší skutečně provozuje; není-li taková osoba, považuje se za provozovatele vlastník zdroje znečišťování. V případě stěžovatele nemůže být sporná ani skutečnost, že je nepochybně provozovatelem zdroje znečištění.

Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že městský soud nepochybil, shledal-li rozhodnutí žalovaného v souladu se zákonem; své rozhodnutí přitom soud náležitě odůvodnil.

Na základě výše uvedeného Nejvyšší správní soud neshledal námitky stěžovatele důvodné, a proto kasační stížnost podle ust. § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

O nákladech řízení rozhodl Nejvyšší správní soud v souladu s ust. § 60 odst. 1 s. ř. s. Stěžovatel nebyl ve věci úspěšný, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení; žalovaný, který měl ve věci úspěch, žádné náklady, které by mu vznikly nad rámec běžné činnosti nevynaložil, proto mu soud náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznal.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 3. března 2011

JUDr. Lenka Matyášová
předsedkyně senátu